

- MORARIU, I., 1964, Aspecte din vegetația rezervației de mlaștină de la Hărman, Ocrotirea naturii, 8, 1, București.
- NYÁRÁDY, E., G., 1941 - 1944, Kolozsvár es Komyekeenek flórája. Kolozsvár Kiadja az erdelyi nemzeti muzeum norenytara.
- POP, I., și alții, 1962, Vegetația din Valea Morii - Cluj, conservatoare de relicte glaciare, Contr. b ot. Cluj.
- PRODAN, I., 1939, Genul Viola în "Flora pentru determinarea și descrierea plantelor ce cresc în România", Ed. a doua, vol. I, partea 2, Tip. "Cartea Românească" - Cluj.
- TIȚA, I., 1990, Contribuții la cunoașterea florei din Oltenia, Rev. Natura nr.1, București.
- ȚUCRA, I., 1994 - 1995, Taxoni noi și rari de corolifite semnalati la Cluj - Napoca și împrejurimi, Not. Bot. Hort. Agrobot. Cluj, vol. XXIV - XXV, Cluj - Napoca.
- x x x - 1952-1976, Flora R.P.R. (R.S.R.), vol. I - XIII, Ed. Acad. București.

Not. Bot. Hort. Agrobot. Cluj-Napoca
1996 / 97, XXVI - XXVII

CONTRIBUȚIE LA CUNOAȘTEREA MACROMICETELOR DIN PĂDUREA MĂNĂȘTUR (CLUJ-NAPOCA) II

I.ȚUCRA

Abstract

ȚUCRA, I., 1995, Contribution to the macromycetes from Mănăștur - wood (Cluj-Napoca) (In Romanian). Not. Bot. Hort. Agrobot. Cluj. XXVI-XXVII, In this second paper are presented 16 species and one varietas of macromycetes collected in Mănăștur - wood (near Cluj-Napoca) and preserved in the autor's herbarium. From these can be specially mentioned those species that are poisoning: Marasmius collinus, Panaeolus sphinctrinus var. minor and Clitocybe candicans.

Key words: Basidiomycetes, chorology, ecology, Romania.

Adress: Str. Peana nr.3, ap. 3I, RO-3400 Cluj-Napoca,
Romania

Received: 18. 2. 1997.

În perioada 1991 - 1994 am efectuat cercetări în Pădurea Mănăștur cu scopul inventarierii macromicetelor ce cresc acolo. Acest studiu a fost determinat de două motive considerate importante și anume: această pădure fiind lângă Cluj-Napoca a fost foarte bine cercetată de universitarii clujeni din toate punctele de vedere, lipsind însă un studiu al macromicetelor iar faptul că se află în imediata vecinătate a cartierului Mănăștur o face să fie frecvent vizitată de oameni de toate vârstele în scopul culegerii ciupercilor, ceea ce presupune o bună cunoaștere a lor în scopul evitării unor otrăviri ce pot avea consecințe foarte grave.

Rezultatele obținute în urma cercetărilor din perioada menționată au fost publicate în 1995. Investigațiile au continuat și în perioada 1995 - 1996. Acest fapt s-a considerat necesar din mai multe puncte de vedere și anume: cercetările au fost

efectuate pe itinerar, pe suprafața de câteva sute de hectare, ceea ce presupune că este greu de văzut în fiecare an întreaga suprafață în toate anotimpurile. De asemenea, din cauza unor perioade secetoase ce se instalează în unii ani, unele specii nu apar sau apar în număr mic și numai în anumite stațiuni mai umede, ceea ce poate duce la neobservarea lor, după cum unele perioade foarte ploioase creează condiții improprie pentru străbaterea unor suprafețe mari. Nu este exclusă nici posibilitatea apariției întâmplătoare, din când în când, a unor specii a căror spori vin din zone îndepărtate, cu situații ecologice diferite, dar care găsesc aici condiții favorabile de viață, cel puțin în unii ani. Câteva specii din această categorie au fost deja amintite în lucrări anterioare.

Aceste considerente principale fac necesară cercetarea terenului într-o perioadă cât mai lungă de timp, obținându-se astfel rezultate și concluzii mai aproape de adevăr.

Condițiile climatice, solurile, vegetația, precum și simbolurile grupelor ecologice, formelor biologice, gradului de toxicitate și de consumabilitate ale ciupercilor au fost arătate în partea întâia a lucrării, iar materialul colectat pe teren este divizat în cadrul celor trei situații ecologice existente: pădurea de foioase, plantația de pini și pășuni, iar speciile sunt enumerate pe familii și în cadrul familiilor pe genuri, toate în ordinea alfabetică.

Mulțumesc și pe această cale Domnului Prof. Dr. D. Pázmány care a avut bunăvoința să determine și să verifice întreg materialul colectat.

În perioada 1995 - 1996 au fost găsite șaisprezece specii și o varietate (vezi tabelul), iar alte două specii care au fost găsite și în perioada anterioară (1991 - 1995) în pădurea de foioase (Lycoperdon perlatum și Marasmius vynnei) și una în pajiști (Agaricus campester) au fost localizate acum și în plantația de pini, ceea ce denotă, probabil, o posibilitate mai mare de adaptare la condiții variate de mediu.

Din cele 16 specii noi identificate, 7 au diferite valori alimentare, 2 sunt toxice iar 7 sunt necomestibile și netoxice. Subliniem prezența speciei Clitocybe candicans a cărei toxicitate este mortală și a speciei Panaeolus sphinctrinus var. minor care poate provoca intoxicații gastrointestinale.

Menționăm prezența speciei Marasmius collinus în pajiștea ce desparte în două Pădurea Mănăștur. Această specie a fost găsită pentru prima dată la noi în țară de Dl. Prof. Dr. D. Pázmány în 1987, pe Dealul Craiului, deasupra Institutului Agronomic din Cluj-Napoca la altitudinea de 400 m pe expoziție NV și în Pădurea Făget pe o pajiște lângă satul turistic, în același an, la o altitudine de 550 m. Noi am găsit-o în

1996 în pajiște, pe expoziția N, la o altitudine de cca. 450 m. Identificarea acestei noi stațiuni mărește aria ei de răspândire și dovedește că prezența ei în această zonă nu a fost accidentală. Această specie seamănă cu Marasmius oreades (BOLT: FR.) FR. (Buretele de rouă) dar are culoarea mai deschisă, piciorul are o consistență mai tare și calitate culinară inferioară. Alte caracteristici (forma și mărimea sporilor etc. ... sunt deja publicate). E de preferat totuși să fie evitată în consumație, pentru că sunt și autori (R.KÜHNER citat de D. PÁZMÁNY), care cred că "uneori poate fi puțin toxică".

Specia Panaeolus sphinctrinus var. minor a fost găsită de D. Pázmány lângă Cluj-Napoca în Pădurea Făget în 1973 la altitudinea de 500 m, pe vârful Peana, în același masiv păduros, la altitudinea de 800 m în 1987 și la Seini, în județul Maramureș la 300 m altitudine, în 1985. Identificarea ei și în Pădurea Mănăștur extinde de asemenea aria ei de răspândire și certifică o prezență stabilă în zonă.

Făcând o sinteză asupra studiului macromicetelor din Pădurea Mănăștur pe perioada 1991 - 1996, se constată următoarele:

Au fost identificate 156 de specii cu 5 varietăți și 2 forme aparținând la 31 de familii. La clasa Ascomycetes aparțin numai 3 familii cu numai 4 specii (2,6%), marea majoritate (97,4%) aparținând clasei Basidiomycetes. Cea mai bogată familie în specii este familia Tricholomataceae cu 54 de specii (34,6%) urmată de familia Russulaceae cu 20 de specii (12,8%) etc...

Speciile otrăvitoare sunt în număr de 21 (13,4%). Dintre acestea 4 specii sunt deosebit de toxice provocând otrăviri mortale. Acestea sunt: Amanita phalloides (buretele viperei), Clitocybe dealbata, C. pittyophila și C. candicans. Periculoasă este Entoloma sinuatum care produce o otrăvire a sistemului nervos, fără a fi însă mortală. Prin culoarea sa albă, gustul și mirosul plăcut, poate fi confundată de necunoscători cu alte specii comestibile.

Au fost identificate 78 de specii comestibile (50%), unele din ele fiind deosebit de valoroase din punct de vedere alimentar (Macrolepiote procera - piciorul căprioarei, Boletus reticulatus, Calocybe gambosa - buretele de mai, Marasmius oreades - buretele de rouă, Suillus granulatus - pitoiar etc...). Alte considerente, ecologice și taxonomice sunt cele descrise în partea întâia a lucrării.

Tabelul speciilor
(tables of species)

Grupă ecologică Ecological group	Bioforma Bioform	Genul și specia Genus and species	Grad de toxicitate Grade of poisoning	Grad de mestibilitate Grade of comestibility
		In pădurea de foioase (In the leaf forest)		
		BASIDIOMICETES Fam. Coprinaceae		
Sh	MycT	<i>Panaeolus papilionaceus</i> (Bull. FR) Quéf.		
Sh	MycT	<i>Panaeolus sphinctrinus</i> (FR) Quéf., Var. <i>minor</i> (FR) SING.	+	
		Fam. Cortinariaceae		
Sh	MycG	<i>Galerina hypnorum</i> (SCHRANK: FR) KÜHN		
		Fam. Lycoperdaceae		
Sh	MycT	<i>Bovista pusillum</i> (BATSCH) PROS		I
		Fam. Polyporaceae		
SI	MycExp	<i>Antrrodia mollis</i> (SOOM. Fr.) KARST.		
		Fam. Russulaceae		
M	MycG	<i>Lactarius fuliginosus</i> FR.		
M	MycG	<i>Lactarius gubdulcis</i> BULL. FR.		
M	MycG	<i>Russula atropurpurea</i> (KRBH.) BRITZ		I
M	MycG	<i>Russula pectinata</i> (BULL. FR.) CKE.		
		Fam. Tricholomataceae		
Sf	MycG	<i>Laccaria hudsonii</i> MUELLER et VELINGA		!!
		In pajști (In the grass)		
		BASIDIOMICETES Fam. Tricholomataceae		
Sh	MycG	<i>Lepista luscina</i> (FR.) SING.		!!
Sphe	MycG	<i>Marasmius collinus</i> (SCOP:FR.) SING.		I
		In plantația de pin (In the pine plantation)		
		BASIDIOMICETES Fam. Agaricaceae		
Sh	MycG	<i>Agaricus campester</i> (L.) FR.		!!!
Sh	MycG	<i>Agaricus macrosporus</i> (MOELL: SCHFF.) PIL.		I
Sh	MycG	<i>Agaricus silvaticus</i> SCHFF: SECR.		!!!
		Fam. Lycoperdaceae		
Sh	MycG	<i>Lycoperdon perlatum</i> Pers.		I
		Fam. Tricholomataceae		
Sf	MycG	<i>Clitocybe candicans</i> (PERS: FR.) KUMM.	+++	
Sf	MycG	<i>Marasmius vrynnei</i> BERK: BR.		I
M	MycG	<i>Tricholoma batschii</i> GULDEN		

REZUMAT: Cercetările efectuate în perioada 1995 - 1996, continuă pe cele efectuate în 199999999991 - 1994 și publicate în Not. Bot. Hort. Agrobot. Cluj-Napoca, 1994/95, XXIV - XXV. În mod deosebit s-a evidențiat existența încă a unei ciuperci cu toxicitate mortală (*Clitocybe candicans*), de care amatorii de ciuperci trebuie să țină seama, precum și identificarea a două specii, considerate rarități, descoperite cu mai mulți ani în urmă în zone adiacente Pădurii Mănăstur, mărindu-le astfel arealul lor, până acum foarte limitat (*Marasmius collinus* și *Panaeolus sphinctrinus* var. *minor*).

BIBLIOGRAFIE

- Kovács, A., et. colab., 1970; Cercetări biogeografice în Pădurea Mănăstur, Contrib. Bot. Cluj.
- Pázmány, D., 1988/89; Seltene Pilze aus Rumänien, VII, Not. Bot. Hort. Agrobot. Cluj - Napoca, XXVIII - XIX.
- Sălăgeanu, G., Anișoara Sălăgeanu, 1985; Determinator pentru recunoașterea ciupercilor comestibile, necomestibile și otrăvitoare din România, Ed. Ceres, București.
- Tucra, I., 1994/95; Contribuție la cunoașterea macromicetelor din Pădurea Mănăstur (Cluj - Napoca), Not. Bot. Hort. Agrobot. Cluj - Napoca, XXIV - XXV.